

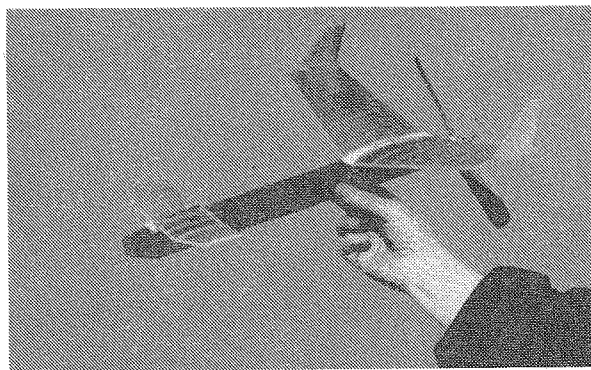
■ Od probíhajících změn v organizaci Čs. modelářství očekáváme i my, příznivci upoutaných modelů, větší možnosti pořádání domácích i mezinárodních soutěží a zejména odpovídající podíl při účasti na vrcholných soutěžích v zahraničí, mistrovstvích světa a Evropy. Tato hlediska bohužel ještě nemohla být brána v úvahu, když se na zasedání komise leteckých modelářů RMO ÚV Svazarmu 9. listopadu 1989 plánovala čs. reprezentace na letošní rok. Tam bylo naplánováno, že v U-kategoriích se budeme moci zúčastnit — na základě reciprocity — srovnávací soutěže socialistických zemí v polské Censtochové a dále mezinárodní soutěže v Šumenu v Bulharsku. Jak jsem 26. ledna zjistil telefonicky u vedoucího OTPS ÚV Svazarmu J. Jabůrka, polská strana z ekonomických důvodů „srovnávačku“ zrušila a pro Šumen ještě pořadatel neupřesnil datum, kategorie ani počet pozvaných účastníků. Podle mého názoru tyto reciproční akce v rámci „socialistického tábora“, odvislé od pravidelných setkání vedoucích představitelů branných organizací, končí, neboť na této překonané platformě se už nebude mít kdo setkávat. Rovněž by měla končit éra finančních monstrakcí, jdoucích i do několika statisíců korun, kdy se skupina osmi až deseti modelářů včetně doprovodu účastnila z důvodů „nutnosti politické podpory“ recipročních soutěží na Kubě, v Korejské lidové demokratické republice apod. Také pro tento rok byla zarafena do plánu účast na soutěži v KLDK (kategorie F3A, F3B, asi osm osob). Místo této a dalších zrušených plánovaných akcí by měla konečně být dána zelená akcí „pod čarou“ oficiálního plánu, kterou se mi s určitými pořízením podařilo prosadit na zmíněném jednání komise jako náhradní: totiž účasti našeho družstva aspoň v kategorii F2D na mistrovství světa pro U-modely ve Francii. Samozřejmě pokud budou vůbec nějaké prostředky na zahraniční soutěže.

■ Novinka nakladatelství Verlag für Technik und Handwerk v Baden-Badenu, NSR: Modellbaupläne 1990/91 (Modelářské plány 1990/91). Publikace formátu A4 má 140 stran a přes 1400 vyobrazení ze světa leteckých, lodních, automobilových a železničních modelů. Poprvé je v této pravidelně vydávané publikaci trojjazyčná obsahová a technická úvodní část (německy, anglicky, francouzsky). Cena: 9,80 DM.

■ Několik zajímavých loňských výsledků ze zahraničí i z domova: *Mezinárodní soutěž v Bochumu (NSR) 16. až 17. září, kategorie F2A (10 soutěžících)*: 1. Metkemeyer, Nizozemí 268,66; 2. Marksteiner, Rakousko 267,66; 3. Holle, Nizozemí 263,16 km/h — *kategorie F2B (10)*: 1. De Jong, Nizozemí 6166; 2. Egervary, NSR 6041; 3. Barile, Belgie 5927 b. — *kategorie F2C (9)*: 1. Meyer—Jordan, Nizozemí 7:31; 2. Marschall—Kuckelk, NSR 7:39; 3. Suruge—Metkemeyer, Nizozemí 7:54 min.s. *Mezinárodní soutěž v Saigotaru (Maďarsko) 22. až 24. září, kategorie F2B (6 států, 23 soutěžících)*: 1. Tokali, Maďarsko 5791; 2. Morotz, Maďarsko 5671; 3. Zawada, Polsko 5575; 4. Skrabálek, Bratislava 5365 b. *Memoriál Z. Husičky o stuhu Modely v Brně 26. až 27. srpna, kategorie F2D (5 států, 26 soutěžících)*: 1. Rastjanin, Vilnius 8; 2. Diester, Basilej 4; 3. Pessiridis, Mnichov 3; 4. Kučera, Brno 2 b.

Ing. Bohumil VOTÝPKA

Uprostřed letového kruhu

Malá kachna na gumový pohon

Před časem jsem si postavil dvoumotorovou kachnu na gumu podle Hoškova plánu. Jeho H-14 však byla při létání příliš náročná na prostor, kterého je stále méně. Při stavbě druhého modelu kachního typu jsem proto H-14 dvakrát zmenšil. V loňském roce jsem pak už postavil kachničku s tlačnou vrtulí vlastní konstrukce.

K STAVBĚ (výkres je ve skutečné velikosti):

Křídlo překreslíme přes uhlivý papír a dokreslíme zrcadlově obrácenou druhou polovinu. Výkres naplníme na rovnou desku, na níž pak křídlo sestavujeme. Předběžně obrousíme náběžnou lištu 1 o průřezu 3 x 5 a odtokovou lištu 2 o průřezu 2 x 5, obě ze středně tvrdé balsy. Z překlíčky tl. 1 až 1,5 zhotovíme šablony A a B. Viožime mezi ně šest pásků balsy tl. 1, blok spojíme dvěma jehlami a metodou rašplové interpolace vyrobíme žebra jedné poloviny křídla. Totéž zopakujeme i pro druhou polovinu křídla, ale pozor, žebra musejí mít obrácené pořadí, šablony A a B tedy musejí být na opačných stranách bloku.

Náběžnou lištu v místech půdorysného lomení rozřízneme a nalomíme, v prstech přihneme na přesný tvar, položíme na výkres a zlomy zalepíme (nejlépe Kanagomem v červené tubě). Obě lišty přišpendlíme na výkres a mezi ně postupně zalepíme všechna žebra. Přířizíme konce podélníků a přilepíme na ně zakončení křídla 3 z balsových lišt o průřezu 5 x 2. Pozor na dodržení úhlu 3°! Zalepíme rohové výklíčky 4 z balsy tl. 1. Po zaschnutí kostru křídla pečlivě obrousíme, přičemž dáme tvar profilu i oběma zakončením. Podélníky křídla opatrně nařizíme těsně u vnější strany středových žebel, nalomíme je do vzpětí podle výkresu a zalepíme. Místa lomení pak na obou listách zespodu přelepíme pásky tenkého celuloidu 5. Centroplán potáhneme pásem kladívkové čtvrtky.

Kachní plochu zhotovíme stejným způsobem jako křídlo. Náběžná lišta 6 má průřez 3 x 5, odtoková 7 2 x 5, všech šest žebel 8 je z balsy tl. 1, zakončení 9 z balsy tl. 2. Na rozdíl od křídla není střed kachní plochy potažen čtvrtkou.

Dvojitou SOP 10 vyřizneme z obroušeného prkénka lehčí balsy tl. 1 a brusným papírem zaoblíme hrany. Obě SOP pak dvakrát nalakujeme řídkým čírym nitrolakem; každou vrstvu laku po zaschnutí přebrousíme jemným brusným papírem. Hotové SOP přilepíme z boků na konce křídla.

Obě nosné plochy potáhneme pouze shora tenkým kondenzátorovým papírem. Kostru předtím jedenkrát nalakujeme řídkým nitrolakem a lehce přebrousíme. Papír lepíme zředěnou bílou lepicí pastou nebo některým disperzním lepidlem. Potah obou nosných ploch vypneme vodou a jedenkrát nalakujeme řídkým napínacím nitrolakem.

Trup je sestaven z lišt 11 o průřezu 2 x 2 ze středně tvrdé balsy. Bočnice sestavíme na výkrese obě najednou na sobě. Po zaschnutí je od sebe opatrně oddělíme žiletkou a lehce obrousíme. Pak je opět na výkrese spojíme příčkami. Vlepireme trojúhelníky z tvrdé balsy

tl. 1,5 pro uchycení závěsu svazku 12 (z prázdné mosazné náplně do kuličkové tužky) a pro poutací kolíky 13 (z bambusových štěpín o průměru 1). Do trojúhelníků provrtáme otvory patřičného průměru, do nichž zalepíme poutací kolíky, závěs svazku pochopitelně zůstane volný. Z odřezků tvrdší balsy tl. 1 slepíme příď trupu 14. Zezadu na trup nalepíme koncovou přepážku 15 z tvrdé balsy t. 1,5 s otvorem pro osazení hlavice. Hotový trup potáhneme tenkým Modelspanem nebo kondenzátorovým papírem; potah vypneme vodou a dvěma vrstvami čírého napínacího nitrolaku.

Hlavici 16 buď zhotovíme z hranolu balsy o rozměrech 25 x 25 x 17, nebo ji slepíme z odřezků balsy tl. 6. Do obou čel hlavice zarazíme a zalepíme ložiska 17 z hliníkového plechu tl. asi 0,5. Pak v hlavici provrtáme otvor o průměru asi 0,8.

Náboj vrtule 18 zhotovíme z balsové kulatiny o průměru 12 a délce 15. Na obě čela nalepíme opět hliníkový plech 19 tl. 0,5. Přesně souose do náboje provrtáme otvor o průměru 0,8, příčně pak do něj navrtáme dva otvory o průměru 2, do nichž vetkneme a zalepíme dva bambusové kolíky 20 o průměru 2 a délce 25. Z obroušené balsy tl. 1 vyřizneme dva listy 21 vrtule, zaoblíme jejich hrany, namočíme je a nejlépe pružným obinadlem přichytíme pod úhlem 30° na láhev od piva. Po dokonalém vyschnutí list na zadní straně polepíme tenkým potahovým papírem a celé je dvakrát až třikrát nalakujeme čírym nitrolakem; každou vrstvu laku po zaschnutí lehce přebrousíme. Hotové listy nasuneme na kolíky náboje a přilepíme tak, aby měly u kořene úhel náběhu 45°; na koncích listů bude asi 15°.

Hřídel 22 vrtule zhotovíme z ocelového drátu o průměru asi 0,5. Ohneme závěs svazku, hřídel prostrčíme hlavici, nasuneme na něj skleněný korálek 23 a vrtuli. Pokud chceme vrtuli vybavit volnoběhem, ohneme pružinu volnoběhu 24 z ocelové struny o průměru 0,2 a navlékneme ji na hřídel za vrtuli. Konec hřídele ohneme vzhůru a pak zpět, přebytečný drát odštípeme.

Na trup nalepíme podložku 25 náběžné hrany kachní plochy z balsy tl. 3. Prototyp modelu je vybaven svazkem sestávajícím z šesti vláken gumy Optimit o průřezu 1 x 3. V chladném počasí jej natáčím na 240 otoček. Podáří-li se nám sehnat kvalitnější gumu, tím lépe. Na trup připoutáme gumou o průřezu 1 x 1 až 1 x 2 obě nosné plochy a dovnitř zavěsíme svazek. Pak model podepřeme v místě těžiště a vyvážíme jej.

Menší nedostatky v klouzavém letu napravujeme podkládáním nosných ploch, poloměr zatáčky seřizujeme přihýbáním SOP nebo nakrucováním odtokové části křídla. Pro motorový let bude pravděpodobně nutné položit nahoře hlavici; u prototypu to bylo o 2 mm. Vzhledem k tomu, že jde o tlačnou levotočivou vrtuli, stáčí její reakční moment model doprava. Pokud je pravá zatáčka v motorovém letu příliš úzká, podložíme hlavici vpravo.

Oldřich Novák,
LMK Hradec Králové

